

ÎNCHEIERE

12 iunie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Ion Malanciuc

Diana Stănilă

soluționând conflictul negativ de competență apărut între Judecătoria Bălți, sediul central și Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Hmelevski Mihail și Hmelevski Nina împotriva Inspectoratului General pentru Situații de Urgență al MAI DSE mun. Bălți cu privire la constatarea faptului și obligarea de a elibera un raport nou,

c o n s t a ț ă:

La 10 iulie 2023, Mihail Hmelevski și Nina Hmelevskaia s-au adresat în instanța de judecată – Judecătoria Bălți cu acțiune în contencios administrativ către Inspectoratul General pentru Situații de Urgență al MAI DSE mun. Bălți cu privire la constatarea faptului și obligarea de a elibera un raport nou (f.d. 2-4).

Prin încheierea Judecătoriei Bălți din 13 iulie 2023 a fost transmisă după competență cauza Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (instanță de contencios administrativ) pe motiv că autoritatea pârâtă nu dispune de personalitate juridică, iar Inspectoratul General pentru situații de urgență al MAI își are sediul în raza instanței date (f.d. 20-21).

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 27 decembrie 2023 s-a declarat inadmisibilă acțiunea în temeiul art. 207 alin. (2) lit. h) din Codul administrativ (f.d. 34-35).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 08 aprilie 2024 a fost casată încheierea din 27 decembrie 2023, fiind remisă cauza la instanța competentă să judece cauza, Judecătoria Chișinău s. Rîșcani (f.d. 67-70).

Prin încheierea judecătorului Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 23 aprilie 2024 (Judecător Victor Sîrbu, specializat în examinarea cauzelor civile conform dispoziției președintelui interimar al Judecătoriei Chișinău din 29 ianuarie 2024), s-a declinat competența judecătorului vizat de la examinarea respectivei cauze, cu remiterea acesteia în favoarea judecătorului specializat în contencios administrativ, la sediul Rîșcani, Judecătoria Chișinău (f.d. 74-75).

La data de 29 aprilie 2024, cauza a fost distribuită judecătorului Serafim Vasilache.

Prin încheierea din 02 mai 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a transmis dosarul la Curtea Supremă de Justiție, pentru soluționarea conflictului negativ de competență apărut între Judecătoria Bălți și Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 80-82).

Studiind materialele dosarului, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că este competentă să judece acțiunea Judecătoria Bălți, sediul central, din următoarele considerente.

Conform art. 58 alin. (2) din Codul administrativ, conflictele de competență pot fi: a) pozitive – când două sau mai multe autorități publice se declară competente să desfășoare o anumită activitate administrativă; b) negative – când nicio autoritate publică nu se declară competentă să desfășoare o anumită activitate administrativă.

Articolul 200 din Codul administrative prevede că instanța de judecată în fața căreia a apărut conflictul de competență de natura celui definit la art. 58 alin. (2) suspendă din oficiu procesul și prezintă dosarul instanței competente să soluționeze conflictul de competență. Conflictul de competență dintre două judecătorii din jurisdicția aceleiași curți de apel se soluționează de către curtea de apel respectivă. Conflictul de competență dintre judecătoriile din jurisdicția diferitor curți de apel, dintre o judecătorie și o curte de apel sau dintre două curți de apel se soluționează de către Curtea Supremă de Justiție. Conflictul de competență se soluționează fără citarea participanților la proces, printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs.

Potrivit actelor cauzei, prezenta acțiune a fost depusă la 10 iulie 2023, reclamantii solicitând constatarea faptului și obligarea de a elibera un raport nou de către Inspectoratul General pentru Situații de Urgență al MAI DSE mun. Bălți.

Conform art. 196 alin. (1) din Codul administrativ, acțiunea în contencios administrativ se depune la instanța de judecată în a cărei rază teritorială își are sediul autoritatea publică care a desfășurat activitatea administrativă contestată, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 7 din Codul administrativ, autoritate publică se consideră orice structură organizatorică sau organ instituită/instituit prin lege sau printr-un alt act normativ, care acționează în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public.

Conform 8 din Codul administrativ, regimul de putere publică reprezintă ansamblul competențelor prevăzute de lege în vederea realizării sarcinilor autorităților publice, care le conferă posibilitatea de a se impune cu forță juridică obligatorie în raporturile lor cu persoane fizice sau juridice.

Conform art. 2 din Legea Inspectoratului General pentru Situații de Urgență nr. 93-XVI din 05 aprilie 2007, sistemul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență (în continuare – Inspectorat) reprezintă un complex de instituții specializate ale statului, ce intră în componența Ministerului Afacerilor Interne, care execută, în condițiile legii, sarcini în domeniul protecției populației, teritoriului, mediului înconjurător și proprietății în caz de pericol sau declanșare a situațiilor excepționale.

Articolul 7 alin. (1) din Legea Inspectoratului General pentru Situații de Urgență nr. 93-XVI din 05 aprilie 2007 prevede că Inspectoratul constituie un sistem unic și

centralizat, care include: a) organul central al Inspectoratului; b) organele teritoriale ale Inspectoratului.

Iar, potrivit art. 9 alin. (1) din Legea Inspectoratului General pentru Situații de Urgență nr. 93-XVI din 05 aprilie 2007, Inspectoratul este condus de un șef, numit și eliberat din funcție de Guvern, la propunerea ministrului afacerilor interne, pe un termen de 5 ani, cu posibilitatea numirii acestuia pe un nou termen. Șeful Inspectoratului este asistat de către șefi adjuncți, care sânt numiți și eliberați din funcție de ministrul afacerilor interne, la propunerea șefului Inspectoratului.

Conform art. 11 din Legea Inspectoratului General pentru Situații de Urgență nr. 93-XVI din 05 aprilie 2007, inspectoratul își desfășoară activitatea în cooperare cu organele centrale de specialitate ale administrației publice și autoritățile administrației publice locale, cu persoanele juridice, indiferent de forma juridică de organizare, și cu cetățenii. Organele centrale de specialitate ale administrației publice și autoritățile administrației publice locale, persoanele juridice, indiferent de forma juridică de organizare, și persoanele cu funcție de răspundere din cadrul acestora sânt obligate să asigure necondiționat, în limitele competenței lor, acces liber în orice timp la obiectivele subordonate și să acorde sprijin Inspectoratului în activitatea ce ține de prevenirea și lichidarea consecințelor situațiilor excepționale.

În conformitate cu art. 12 alin. (1) și (2) din Legea Inspectoratului General pentru Situații de Urgență nr. 93-XVI din 05 aprilie 2007, inspectoratul: planifică, organizează, coordonează și execută măsurile de protecție civilă; coordonează activitatea autorităților administrației publice în domeniul prevenirii și lichidării consecințelor situațiilor excepționale; coordonează și realizează investigații științifice, cercetări și certificări de stat în domeniul prevenirii și lichidării consecințelor situațiilor excepționale; organizează efectuarea expertizei de stat în domeniul protecției civile și apărării împotriva incendiilor; coordonează activitatea privind crearea rezervelor de resurse tehnico-materiale, depozitarea, păstrarea, renovarea și utilizarea acestora în cazul situațiilor excepționale; cercetează cauzele avariilor, catastrofelor, calamităților care au condus la declanșarea situațiilor excepționale; înaintează autorităților administrației publice, persoanelor juridice, indiferent de forma juridică de organizare, propuneri referitor la prevenirea și/sau lichidarea consecințelor situațiilor excepționale; editează literatură tehnică, informativă și altă literatură privind prevenirea situațiilor excepționale; asigură propagarea informațiilor privind prevenirea, lichidarea și limitarea consecințelor situațiilor de urgență și situațiilor excepționale, participă și coordonează pregătirea populației și a angajaților prin centre de pregătire, conform legislației în vigoare; efectuează, în conformitate cu legislația, verificarea cunoștințelor cetățenilor în domeniul ce ține de metodele de bază de protecție a populației și teritoriului în cazul pericolului declanșării situațiilor excepționale, de asigurarea apărării împotriva incendiilor, de securitatea chimică și radiativă, precum și de cunoașterea regulilor de utilizare a mijloacelor colective și individuale de protecție; coordonează și organizează măsurile subdiviziunilor de ramură, a căror activitate ține de lichidarea consecințelor situațiilor excepționale și de pregătirea specialiștilor în domeniu, create în modul stabilit de lege pentru îndeplinirea sarcinilor Inspectoratului; coordonează activitatea autorităților administrației publice locale în problemele ce țin de prevenirea și lichidarea consecințelor situațiilor excepționale, de asigurarea apărării

împotriva incendiilor, a securității chimice și radiative; desfășoară activități de căutare, de salvare-deblocare, de cercetare inginerească, chimică, bacteriologică și radiologică, de decontaminare, de acordare a primului ajutor calificat, precum și întreprinde alte măsuri de protecție a populației care a avut de suferit în urma unor accidente sau a unor situații care le-au pus viața și sănătatea în pericol; participă cu forțe și mijloace la lichidarea consecințelor situațiilor de urgență și ale situațiilor excepționale în afara teritoriului țării în conformitate cu angajamentele Republicii Moldova la nivel internațional.

Organele teritoriale ale Inspectoratului sânt investite cu dreptul de a realiza activitățile prevăzute la alin. (1), cu excepția lit. a) și c) ale căror prevederi se extind numai asupra organului central.

Având în vedere că revendicările formulate de Mihail Hmelevski și Nina Hmelevskaia în cererea de chemare în judecată sunt înaintate față de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență al MAI DSE mun. Bălți, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că acestea se încadrează în dispoziția articolului 20 din Codul administrativ, care stipulează că dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Potrivit art. 3 din Codul administrativ, legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

Conform art. 20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

La caz, se constată că procedura administrativă a fost executată și emise actele administrative contestate de către Inspectoratul General pentru Situații de Urgență al MAI DSE mun. Bălți, care este o subdiviziune teritorială a Inspectoratului General pentru Situații de Urgență al MAI ce execută, în condițiile legii, sarcini în domeniul protecției populației, teritoriului, mediului înconjurător și proprietății în caz de pericol sau declanșare a situațiilor excepționale.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că din speță rezultă cert că, Direcția Situații Excepționale mun. Bălți ca structura organizatorică a Inspectoratului General pentru Situații de Urgență al MAI a acționat în regim de autoritate publică în baza Legii Inspectoratului General pentru Situații de Urgență nr. 93-XVI din 05 aprilie 2007.

Prin urmare, la caz, sunt opozabile prevederile art. 196 alin. (1) din Codul administrativ, care prevăd că, acțiunea în contencios administrativ se depune la instanța de judecată în a cărei rază teritorială își are sediul autoritatea publică care a desfășurat activitatea administrativă contestată, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 7 din Codul administrativ, autoritate publică se consideră orice structură organizatorică sau organ instituită/instituit prin lege sau printr-un alt act normativ, care acționează în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public.

În corespundere cu art. 8 din Codul administrativ, regimul de putere publică reprezintă ansamblul competențelor prevăzute de lege în vederea realizării sarcinilor autorităților publice, care le conferă posibilitatea de a se impune cu forță juridică obligatorie în raporturile lor cu persoane fizice sau juridice.

Potrivit pct. 3 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 137 din 27 februarie 2019, Inspectoratul este persoană juridică cu competență pe întreg teritoriul Republicii Moldova, cu sediul în municipiul Chișinău, dispune de drapel și emblemă aprobate de Guvern, de ștampilă cu Stema de Stat a Republicii Moldova și denumire în limba de stat, precum și de alte atribute specifice autorităților publice, stabilite în legislație.

Conform pct. 18 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 137 din 27 februarie 2019, inspectoratul include în structura sa: organul central al Inspectoratului și organele teritoriale ale Inspectoratului.

În corespundere cu Anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 137 din 27 februarie 2019, Inspectoratului General pentru Situații de Urgență al MAI DSE mun. Bălți este organul teritorial al Inspectoratului General pentru Situații de Urgență.

În atare circumstanțe se constată competența Judecătoriei Bălți, sediul central, de a examina cauza de contencios administrativ la acțiunea formulată și înaintată de Mihail Hmelevski și Nina Hmelevskaia împotriva Inspectoratului General pentru Situații de Urgență al MAI DSE mun. Bălți cu privire la constatarea faptului și obligarea de a elibera un raport nou. Or, toate actele administrative contestate au fost emise de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență al MAI DSE mun. Bălți, fapt ce confirmă că aceasta activează în regim de autoritate publică.

Respectiv, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va soluționa conflictul negativ de competență, prin constatarea competenței Judecătoriei Bălți, sediul central, la examinarea prezentei cauze de contencios administrativ.

Or, conform art. 197 din Codul administrativ, nimeni nu poate fi lipsit de dreptul judecării procesului de către instanța în a cărei competență este dată prin lege cauza, cu excepțiile expres stabilite de lege.

Conform art. 193, 200 alin. (3) și 230 din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se constată competența Judecătoriei Bălți, sediul central la judecarea cauzei de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Hmelevski Mihail și Hmelevski Nina împotriva Inspectoratului General pentru Situații de Urgență al MAI DSE mun. Bălți cu privire la constatarea faptului și obligarea de a elibera un raport nou.

Cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Hmelevski Mihail și Hmelevski Nina împotriva Inspectoratului General pentru Situații de Urgență al MAI DSE mun. Bălți cu privire la constatarea faptului și obligarea de a elibera un raport nou, se remite spre examinare la Judecătoria Bălți, sediul central.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă